

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ ВНС ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

© Міюшкович Є.Г., 2011

Запропоновано розширення структури віртуального навчального середовища Львівської політехніки, що враховує наявність спільних дисциплін.

Ключові слова: Moodle, ВНС.

This paper presents common disciplines oriented structure of Lviv Polytechnic VLE system.

Keywords: Moodle, VLE.

Вступ

Сьогодні використання інформаційних технологій в навчальному процесі є загальноприйнятою практикою. У цьому плані Національний університет “Львівська політехніка” має вагомі здобутки – тут впроваджено інформаційну систему “Віртуальне навчальне середовище Львівської політехніки” (надалі ВНС ЛП). Як платформу для створення ВНС ЛП було обрано систему управління навчальним процесом (Learning Management System – LMS) Moodle. Це безкоштовний програмний продукт з відкритим вихідним кодом, що поширюється на умовах ліцензії GNU GPL.

Існуюча деревоподібна структура ВНС ЛП сформована на основі навчальних планів університету. В корені дерева є навчально-наукові інститути. В кожному інституті відображені напрями, за якими здійснюється підготовка спеціалістів. У межах кожного напрямку реалізовано навчальні плани у вигляді переліку дисциплін, розбитих за курсами [1]. З врахуванням розміщення дисциплін для базової та повної вищої освіти (спеціальності та спеціалізації) вона має вигляд, наведений на рис. 1. Темним кольором виділено контейнер, що власне містить інформаційне наповнення дисципліни.

Перевагою подібної організації ВНС ЛП є наявність юридичного документа (навчального плану), що чітко та однозначно регламентує всі елементи до рівня наповнення дисципліни.

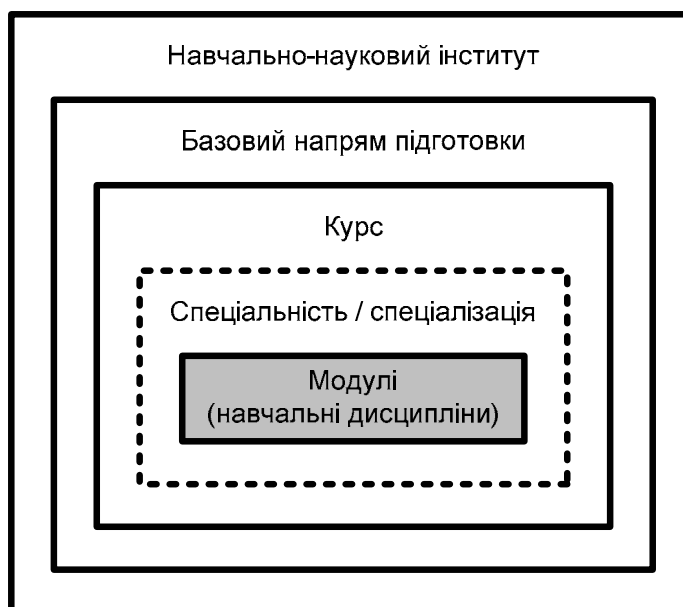

Рис. 1. Структура ВНС ЛП

Постановка задачі

Практика показує, що наведена вище структура потребує розширення, оскільки не є оптимальною для дисциплін, спільних для всього університету. Проблема полягає в багатократному дублюванні інформаційного наповнення дисципліни, оскільки зараз передбачено створення повної копії дисципліни для кожного базового напрямку чи спеціальності. Прикладом можуть бути “Математичний аналіз”, “Загальна фізика” чи “Філософія”, тобто переважно фундаментальні дисципліни, що закріплені за ІМФН та ІГСН.

Крім того, для цих інститутів характерні часті перестановки лекторів між потоками різних спеціальностей, що викликає певні конфлікти в сфері авторських прав – не кожен автор погодиться передати свої напрацювання наступнику. Отже, при кожній зміні навчального навантаження лектора доводиться переносити дисципліни в контейнери нових спеціальностей.

Пропозиція

Для покращення ситуації з авторськими правами на одноосібно створене інформаційне наповнення дисципліни (надалі авторська дисципліна) пропонується таке нововведення. У ВНС ЛП додається деревоподібне відображення організаційної структури університету (навчально-науковий інститут / кафедра / викладач). Власне інформаційне наповнення дисципліни переноситься з дерева “Навчальні плани” у персональний контейнер викладача в дереві “Університет”. Викладачу надаються права “Творець курсу” на його персональний контейнер та право розміщувати та видаляти посилання на авторські дисципліни у дереві “Навчальні плани”. Запропоновану структуру наведено на рис. 2. Цей варіант був представлений на науково-практичній конференції “Інноваційні комп’ютерні технології у вищій школі” [2].

Перевагами такої структури є уникнення конфліктів авторських прав на авторську дисципліну для певної спеціальності та відсутність потреби у переміщенні інформаційного наповнення цілої дисципліни – тепер достатньо змінити лише посилання на неї.

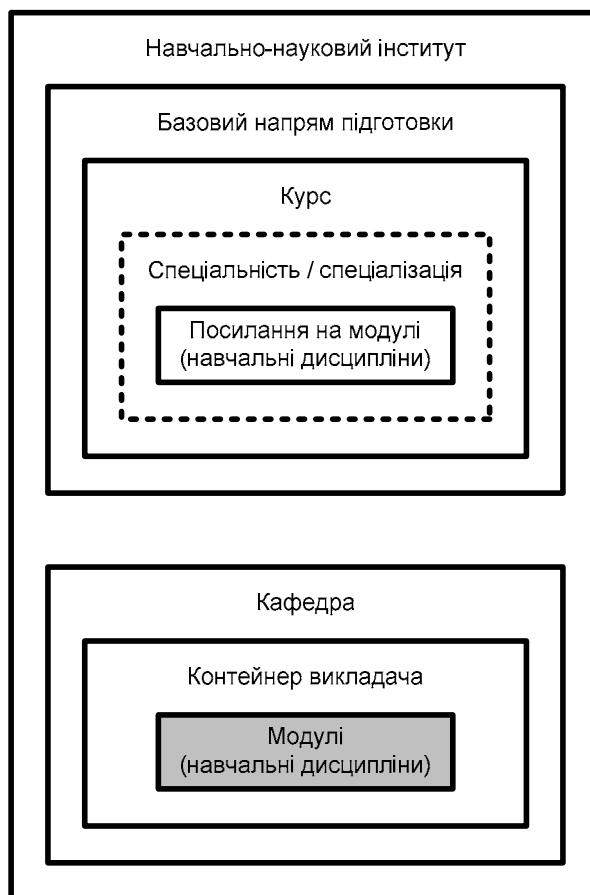

Рис. 2. Структура ВНС ЛП для авторських дисциплін

Але такий підхід має і свої недоліки, оскільки він не знімає проблеми багатократного дублювання інформаційного наповнення спільних дисциплін та не враховує можливості створення подібних масштабних дисциплін колективом авторів.

Для цього випадку пропонується перенесення інформаційного наповнення спільної дисципліни з колективним авторством на рівень кафедри. Запропоновану структуру наведено на рис. 3.

Порядок інформаційного наповнення такої дисципліни повинен нагадувати колективне створення підручника. Кожен із співавторів створює один чи декілька змістовних модулів (тем) колективної дисципліни, дотримуючись при цьому певних спільних вимог щодо оформлення. Рішення про включення розроблених розділів у кінцевий продукт приймається колективом авторів та, можливо, затверджується на рівні кафедри. Ключовим моментом тут є добровільна згода інших співавторів викладати ці змістовні модулі студентам на основі напрацювань своїх колег.

Крім того, обов'язково повинен бути передбачений певний юридичний механізм, що гарантуватиме перебування інформаційного наповнення завершеної колективної дисципліни у стабільному стані. Співавтор повинен чітко розуміти, що після включення його напрацювань у колективну дисципліну він вже не зможе одноосібно розпоряджатися ними, зокрема вилучити їх. Всі рішення щодо внесення змін до колективної дисципліни повинні прийматися її авторами виключно на основі спільної згоди.

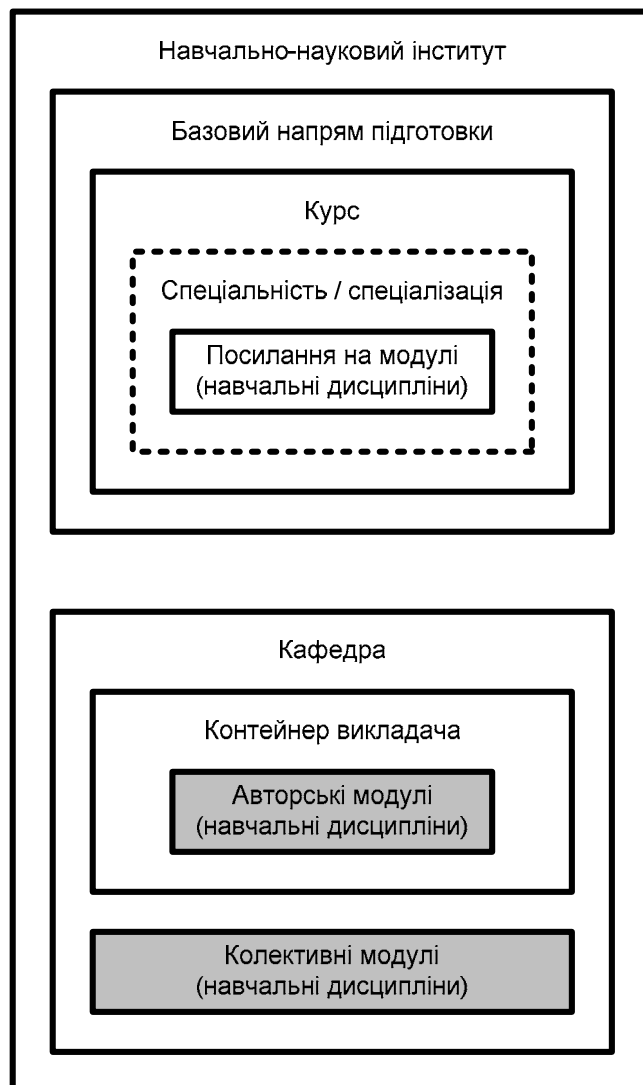

Рис. 3. Структура ВНС ЛП для колективних дисциплін

Використання спільних дисциплін з колективним авторством повинно мати добровільний характер. У випадку, якщо якийсь автор має свою думку щодо викладання дисципліни, він має право створити та використовувати власну версію відповідного електронного курсу, розмістивши її у персональному контейнері.

Колективне створення масштабних спільних дисциплін (наприклад, курсу “Загальна фізика”), сприятиме підвищенню якості інформаційного наповнення предмета, оскільки кожен із співавторів зможе глибше розробити власний розділ. Крім того, зникає проблема конфлікту авторських прав при зміні навчального навантаження лектора, оскільки він залишається серед співавторів та лише змінює закріплені за собою групи та потоки.

Висновки

Запропонована структура ВНС ЛП враховує наявність спільних дисциплін та дозволяє уникнути дублювання їхнього інформаційного наповнення. Крім того, з’являється можливість розв’язання конфліктів авторських прав при переході лектора на іншу спеціальність. Найбільш спірним питанням залишається механізм створення та адміністрування колективних дисциплін. Одним із можливих шляхів ми вважаємо юридично закріплену передачу частини авторських прав на курс кафедри або університету.

1. Створення електронних навчальних дисциплін у віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки. Посібник / Укл.: Д.В. Федасюк, Л.Д. Озірковський, В.М. Якубенко. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2009. – 48 с. 2. Інноваційні комп’ютерні технології у вищій школі: Матер. наук.-практ. конф. м. Львів, 18–19 лютого 2010 року / Відп. за вип. Л.Д. Озірковський. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2010. – 56 с.